

Kvalitet i den kommunala grundskolan

Stadsrevisionen • Borås

Rapportsammandrag

2023-02-27

20
23

Stadsrevisionen har granskat kvaliteten i grundskolan i Borås Stad. Syftet med granskningen är att bedöma om Borås Stads lever upp till lokala beslut och nationell lagstiftning om styrning, ledning och uppföljning av kvaliteten i Borås Stads grundskola.

Enligt Skolverkets allmänna råd ska det finnas ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som följer de nationella målen. Varje skolenhet ska planera, genomföra, följa upp resultat och måluppfyllelse samt analysera och bedöma utvecklingsbehov. Det systematiska kvalitetsarbetet ska även dokumenteras.

I granskningen framkommer att 82,2 % av eleverna i årskurs 9 uppnår behörighet till gymnasiet under år 2022. Förhållandena innebär att 17,8 % av eleverna inte uppnådde gymnasiebehörighet under 2022. Enligt nämndens delårsrapport 2022 har behörigheten till gymnasiet ökat något. Enligt de intervjuade i granskningen behöver Borås Stads skolenheter bl.a. bli bättre på att möta varje elevs behov. Skolenheterna behöver genomföra tidiga insatser när eleverna riskerar att inte nå målsättningarna. Det behövs enligt intervjuade i granskningen rätt resurser samt fungerande elevhälsoteam. I granskningen framkommer även att Borås Stads grundskolor har en lägre kostnad per elev jämfört med större städer och andra jämförbara kommuner. Enligt granskningen har skolenheterna i Borås Stad en stor spridning när det gäller genomsnittligt meritvärde. Detta gäller både faktiskt meritvärde och Skolverkets modellberäknade meritvärde. Förhållandena som framkommer i granskningens sammanställning av resultat och resursmässiga förutsättningar visar enligt Stadsrevisionens bedömning att Grundskolenämnden inte uppnår två av Kommunfullmäktiges tre indikatorer under år 2022. Sammanställningen visar även på betydande skillnader när det gäller likvärdighet mellan skolenheterna sett till genomsnittligt meritvärde. Förhållandena understryker i Stadsrevisionens mening vikten av att Grundskolenämnden har ett väl utvecklat och implementerat systematiskt kvalitetsarbete som syftar mot att säkerställa verksamheternas kvalitet, likvärdighet och att både nationella och lokala mål kan nås. De förhållanden som framkommer i granskningen när det gäller verksamhetens kostnader (kr/elev) behöver bli föremål för djupare analys om kostnader och kvalitet i Grundskolenämnden.

I Grundskolenämndens kvalitetsrapporter genomförs i huvudsak ingen analys på skolenhetsnivå. Så vitt framkommer i granskningen genomförs inte heller någon dokumenterad sammanställning eller analys av resultat inom ramen för skolenheternas verksamhetsplaner eller

utvecklingsplaner. Varje skolenhet ska genomföra en egen analys av resultat i enlighet med Skolverkets allmänna råd. Det är viktigt att skolenheterna sammanställer, analyserar och bedömer enhetens samlade resultat och utvecklingsbehov på såväl grupp-, klass- som enhets-nivå. Analyser av elevernas kunskapsresultat är en grundförutsättning inför prioriteringen av åtgärder för ökad måluppfyllelse. Åtgärderna ska sedan dokumenteras, genomföras och följas upp. Granskningen visar att det finns vissa rutiner och ett årshjul för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på varje skolenhet. Det finns dock ingen samlad och dokumenterad resultatuppföljning för varje skolenhet. Intervjuade i granskningen uppger att det är upp till varje rektor att dokumentera för sin egen del. Stadsrevisionen bedömer att Grundskolenämnden behöver säkerställa att varje skolenhet genomför en samlad och dokumenterad uppföljning av resultat och måluppfyllelse. Det behöver även upprättas och implementeras arbetsformer, strukturer och rutiner för arbetet. Styrning och stöd behöver säkerställa att strukturer och rutiner efterlevs och att dokumentationen genomförs systematiskt och enhetligt.

Granskningen visar vidare att åtgärderna som är framtagna i nämndens kvalitetsrapporter inte fullt ut bygger på eller ligger till grund för respektive skolenhets utvecklingsplan. Varje skolenhet tar fram egna utvecklingsplaner utifrån sina förutsättningar men de är inget underlag för nämndens kvalitetsrapporter. Utvecklingsplanerna har till största delen heller ingen koppling till åtgärderna i kvalitetsrapporterna. Skolverkets allmänna råd inom området anger bl.a. att varje enhets systematiska kvalitetsarbete utgör ett underlag både för det egna förbättringsarbetet och för den nulägesbedömning som ska göras på huvudmannanivå. Utifrån nulägesbedömningen planeras utvecklingsinsatser på huvudmannanivån. Alla berörda i styrkedjan ska vara delaktiga i genomförandet och utvecklingsinsatserna en integrerad del av det dagliga arbetet. Detta förutsätter enligt Stadsrevisionens bedömning en tydlig koppling mellan kvalitetsrapporternas åtgärder/utvecklingsområden och skolenheternas utvecklingsplaner såväl som välutvecklad dialog och uppföljning mellan de olika nivåerna i styr-/stödkedjan. Det är viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan huvudmannans ansvar för att ta ett övergripande beslut om inriktningen på utvecklingsarbetet och å andra sidan de identifierade behoven av utvecklingsinsatser på den enskilda enheten. Stadsrevisionens bedömer att Grundskolenämnden behöver säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs i enlighet med Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet i dessa avseenden.

Granskningen visar vidare att olika typer av stödinsatser genomförs till enskilda skolenheter från den centrala Grundskoleförvaltningen. Stödinsatserna är till stor del efterfrågestyrda. Detta innebär att stöd sätts in till de skolenheter som efterfrågar det. Det genomförs till största delen ingen central styrning eller prioritering av hur centrala stödinsatser fördelas till skolenheterna. Grundskolenämnden behöver enligt Stadsrevisionens bedömning se över styrning och prioritering när det gäller huvudmannens stödjande roll i skolenheternas systematiska kvalitetsarbete. Detta gäller stödjande insatser för att bedriva det systematiska kvalitetsarbetet såväl som att genomföra de åtgärder som identifieras.

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen uppgår till 81,6 % i Borås Stads kommunala grundskolor. Granskningen visar att det är stor variation mellan skolenheterna när det gäller andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i grundskolan. Flertalet vidtalade i granskningen menar att kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna för skolenheterna. Att ha behörig personal är en viktig förutsättning för resultat och måluppfyllelse på alla nivåer. Ett av målen i Bildningsstaden Borås är att rekrytera, utveckla och behålla kompetent personal. Samtidigt menar de intervjuade att det är svårt att rekrytera både rektorer samt behöriga lärare, framför allt till skolenheter som ligger nära kommungränsen. Stadsrevisionen bedömer att Grundskolenämnden löpande behöver analysera personalförhållandenas inverkan på skolenheternas kvalitet och likvärdighet som en del av sitt systematiska kvalitetsarbete.

Sammanfattande bedömning

Den samlade bilden av det som framkommer i granskningen är enligt Stadsrevisionens bedömning att styr-/stödkedjan brister när det gäller styrning, stöd och koppling i det systematiska kvalitetsarbetet mellan huvudmannanivån och skolenhetsnivån. Det saknas en gemensam syn på hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas. Förhållandena innebär bland annat att åtgärder som identifieras på huvudmannanivån inte får genomslag i skolenheternas utvecklingsarbete och att nämndens övergripande kvalitetsrapporter inte helt bygger på skolenheternas dokumenterade systematiska kvalitetsarbete. Det saknas enligt Stadsrevisionens bedömning enhetliga arbetsformer, strukturer och rutiner som säkerställer att det systematiska kvalitetsarbetet fullt ut bedrivs i enlighet med Skolverkets allmänna råd i Grundskolenämndens styr-/stödkedja.

Grundskolenämnden behöver enligt Stadsrevisionens bedömning genomföra en analys och omprövning av styrning, arbetsformer, strukturer och rutiner när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Grundskolenämnden behöver som en del av arbetet även se över styrning och prioritering när det gäller huvudmannens stödjande roll i skolenheternas systematiska kvalitetsarbete. Analys och omprövning behöver enligt Stadsrevisionens bedömning leda till åtgärder som syftar mot ett mer enhetligt systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa skolenheternas kvalitet och likvärdighet såväl som följsamhet till Skolverkets allmänna råd inom området.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen